

Správa o výsledku kontroly správnosti zostavenia a súladu záverečných účtov a účtovnej závierky subjektov územnej samosprávy vykonanej v obci Drienov

1. Úvod

Kontrola bola vykonaná v súlade s „Plánom kontrolnej činnosti NKÚ SR na rok 2009“ v období február až marec 2009 v subjekte Obec Drienov, Mierová 1, 082 04 Drienov, IČO 00326984 za obdobie rokov 2007 a 2008.

Účelom kontroly bolo preveriť správnosť zostavenia finančných výkazov v rámci účtovnej závierky, súlad finančných výkazov predkladaných DÚ s finančnými výkazmi predkladanými v rámci schvaľovania záverečného účtu, tvorba a použitie peňažných fondov, preverenie dodržiavania pravidiel používania návratných zdrojov financovania, stav a vývoj dlhu.

Predmetom kontroly bolo charakteristika a postavenie kontrolovaného subjektu, rozpočet obce a jeho plnenie, účtovná závierka, záverečný účet obce a účinnosť vnútorného kontrolného systému.

2. Výsledky kontroly

Charakteristika obce

Obec Drienov (ďalej len „obec“) je samostatný samosprávny územný celok Slovenskej republiky združujúci občanov, ktorí majú na jej území trvalý pobyt. Územie obce tvorí jeho katastrálne územie. Obec mala k 31.12.2008 celkom 2 080 obyvateľov.

Činnosť obce je upravená zákonom SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“). Obec je právnickou osobou samostatne hospodáriacou s vlastným majetkom a so svojimi finančnými zdrojmi za podmienok stanovených zákonom a všeobecne záväznými nariadeniami obce. Podľa ustanovenia § 21 ods. 1 Štatútu obce Drienov výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu je obecný úrad, zložený z pracovníkov obce.

Na základe zmluvy o zriadení spoločného obecného úradu uzavretej 30.04.2002 v zmysle ustanovenia § 20a zákona o obecnom zriadení medzi Mestom Prešov a obcou Drienov zabezpečovalo mesto Prešov - Mestský úrad v Prešove pre kontrolovanú obec výkon štátnej správy v činnostiach ochrana prírody a krajiny, vodné hospodárstvo, školstvo, mládež a telesná kultúra, opatrovateľská služba a stavebný úrad. Automatizované spracovanie miezd pre obec zabezpečovala

na základe „Dohody o automatizovanom spracovaní miezd pre obecné úrady“ z 15.02.2000 obec Petrovany.

Organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce

Obec v kontrolovanom období mala zriadenú rozpočtovú organizáciu a to Základnú školu, Nám. kpt. Nálepku č. 12, Drienov s právnou subjektivitou (ďalej len „ZŠ“).

Kontrolou zriaďovacej listiny ZŠ bolo zistené, že nebol zabezpečený jej súlad s platnou legislatívou v kontrolovanom období. V zriaďovacej listine ZŠ, ktorá bola upravená Dodatkom, bolo uvedené, že ZŠ zodpovedá a spravuje majetok, ktorý má v inventúrnych súpisoch k 30.06.2002 a nebolo uvedené určenie času, na ktorý sa škola zriaďuje.

Nezabezpečením stanoveného obsahu zriaďovacej listiny základnej školy zo strany obce, ako zriaďovateľa, **došlo k porušeniu ustanovenia § 22 ods. 2 písm. i) a j) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov**, podľa ktorého *„Zriaďovacia listina školy, školského zariadenia, strediska praktického vyučovania alebo pracoviska praktického vyučovania obsahuje: i) vecné a finančné vymedzenie majetku, ktorý škola, školské zariadenie, stredisko praktického vyučovania alebo pracovisko praktického vyučovania spravuje, j) určenie času, na ktorý sa škola, školské zariadenie, stredisko praktického vyučovania alebo pracovisko praktického vyučovania zriaďuje“*, **v nadväznosti na ustanovenie § 22 ods. 3 citovaného zákona**, podľa ktorého *„Zmeny údajov v zriaďovacej listine sa vykonávajú dodatkom k zriaďovacej listine“*.

Rozpočet obce a jeho plnenie

Obec v zmysle ustanovenia § 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“) vypracovala viacročný rozpočet na roky 2007 až 2009. Uvedený rozpočet bol obecným zastupiteľstvom (ďalej len „OZ“) schválený na 25. zasadnutí dňa 15.12.2006.

Podľa schváleného rozpočtu na rok 2007, ktorý bol schválený ako vyrovnaný, boli celkové príjmy rozpočtované v sume 19 089 tis. Sk a výdavky obce v sume 19 089 tis. Sk. Kapitálový rozpočet bol schválený ako schodkový, ktorý bol krytý prebytkom bežného rozpočtu.

V príjmovej časti finančných operácií nebol rozpočtovaný zostatok prostriedkov z predchádzajúceho roku 2006 zo štátneho rozpočtu v sume 23 tis. Sk, ktorý bol rozpočtovaný v príjmovej časti bežného rozpočtu, čím obec **porušila ustanovenie § 10 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy**, podľa ktorého *„Súčasťou rozpočtu obce sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody z peňažných fondov obce a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Za finančné operácie sa považujú aj poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci z rozpočtu obce a ich splátky, vystavené a prijaté zmenky, predaj a obstaranie majetkových účasti. Finančné operácie nie sú súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu obce“*.

Návrh rozpočtu na rok 2008 bol schválený OZ na zasadnutí dňa 14.12.2007 ako vyrovnaný v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie v príjmovej aj výdavkovej

časti. Celkové príjmy a výdavky boli rozpočtované v sume 21 542 tis. Sk (715 063,40 eur)*[\[1\]](#), pričom kapitálový rozpočet bol schválený ako schodkový a bol krytý prebytkom bežného rozpočtu.

Kontrolou plnenia rozpočtu bolo zistené, že v roku 2007 príjmy vysoko prevyšovali výdavky a to z toho dôvodu, že v príjmovej oblasti boli započítané aj príjmy za rozpočtovú organizáciu a vo výdavkovej časti rozpočtu obec nezahrnula výdavky za rozpočtovú organizáciu v sume 8 446 tis. Sk, čím plnenie rozpočtu sa javilo vysoko prebytkové.

Kontrolovaný subjekt tým, že výdavky rozpočtovej organizácie nezahrnul do výdavkov rozpočtu obce **konal v rozpore s ustanovením § 7 ods. 1 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy**, podľa ktorého „Z rozpočtu obce sa uhrádzajú výdavky na činnosť rozpočtových organizácií zriadených obcou“.

Obec v roku 2007 vykonala jednu zmenu rozpočtu 14.12.2007, pričom v rozpočte boli zvýšené príjmy a znížené výdavky.

Pôvodný rozpočet v príjmovej časti bol zo sumy 19 089 tis. Sk zvýšený na 20 941 tis. Sk a výdavky bez rozpočtovej organizácie z 11 709 tis. Sk boli znížené na 11 312 tis. Sk. Na celkové zníženie výdavkov malo vplyv zníženie kapitálových výdavkov o 396 tis. Sk.

Aj v roku 2008 príjmy vysoko prevyšovali výdavky a to z toho dôvodu, že v príjmovej oblasti boli započítané aj príjmy za rozpočtovú organizáciu a vo výdavkovej časti neboli uvedené výdavky za rozpočtovú organizáciu, čím plnenie rozpočtu sa javí vysoko prebytkové.

Zmena rozpočtu v roku 2008 bola vykonaná na zasadnutí OZ dňa 15.12.2008, pričom taktiež došlo k zvýšeniu príjmov a zníženiu výdavkov.

Po úprave rozpočtu boli bežné príjmy zvýšené z 20 691 tis. Sk (686 815,36 eur) na 22 262 tis. Sk (738 963,02 eur) a to zvýšením daňových a nedaňových príjmov, dotácií zo štátneho rozpočtu a príjmov z fondov EÚ. Vo výdavkovej časti došlo k zníženiu celkových výdavkov bez rozpočtovej organizácie z 13 692 tis. Sk (454 491,14 eur) na 10 393 tis. Sk (344 984,40 eur) čo bolo dôsledkom zníženia kapitálových výdavkov o 4 154 tis. Sk (137 887,54 eur).

Obec v roku 2007 dosiahla vyššie príjmy v sume 21 077 tis. Sk oproti schválenému rozpočtu 20 941 tis. Sk, čo je plnenie na 100,65 % a výdavky boli čerpané v sume 10 818 tis. Sk oproti schválenému rozpočtu v sume 11 312 tis. Sk, čo je čerpanie na 95,63 %.

V roku 2008 príjmy boli rozpočtované v sume 22 262 tis. Sk (738 963,02 eur) a skutočnosť bola dosiahnutá v sume 23 306 tis. Sk (773 617,47 eur), plnenie na 104,69 % a výdavky boli rozpočtované v sume 10 393 tis. Sk (344 984,40 eur) a skutočné čerpanie bolo v sume 10 846 tis. Sk (360 021,24 eur), čo je čerpanie na 104,36 %.

Obec Drienov tým, že v priebehu kontrolovaných rokov nehospodárila s rozpočtovými prostriedkami podľa schváleného rozpočtu a nesledovala vývoj hospodárenia podľa rozpočtu a nevykonala zmeny vo svojich rozpočtoch s cieľom zabezpečiť vyrovnanosť bežného rozpočtu ku koncu rozpočtového roka, **porušila ustanovenie § 12 ods. 2 a 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy**, podľa ktorého „Obce a vyššie územné celky hospodária s rozpočtovými prostriedkami podľa schváleného rozpočtu a počas roka kontrolujú hospodárenie s rozpočtovými prostriedkami

podľa osobitného predpisu“, a ustanovenie § 12 ods. 3 citovaného zákona, podľa ktorého „Obec a vyšší územný celok sledujú v priebehu rozpočtového roka vývoj hospodárenia podľa rozpočtu a v prípade potreby vykonávajú zmeny vo svojom rozpočte, najmä zvýšenie vlastných príjmov alebo zníženie výdavkov, s cieľom zabezpečiť vyrovnanosť bežného rozpočtu ku koncu rozpočtového roka, ...“.

Hlavný kontrolór obce nevypracoval odborné stanoviská k návrhu rozpočtu obce na roky 2007 a 2008, čím došlo k **porušeniu ustanovenia § 18f, ods. 1, písm. c) zákona o obecnom zriadení**, podľa ktorého „Hlavný kontrolór vypracúva odborné stanoviská k návrhu rozpočtu obce a k návrhu záverečného účtu obce pred jeho schválením v obecnom zastupiteľstve“.

Obec Drienov v rokoch 2007 a 2008 o vykonaných rozpočtových opatreniach nevedla operatívnu evidenciu, na základe čoho **porušila ustanovenie § 14, ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy**, podľa ktorého „Obec a vyšší územný celok vedú operatívnu evidenciu o všetkých rozpočtových opatreniach vykonaných v priebehu rozpočtového roka“.

Rozpis rozpočtu

Kontrolovaný subjekt v rokoch 2007 a 2008 po schválení rozpočtu na príslušný rozpočtový rok nevykonal rozpis rozpočtu na rozpočtovú organizáciu vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti a to na ZŠ, čím **porušil ustanovenie § 4 ods. 9 zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov**, podľa ktorého „Zriaďovateľ štátnej školy do 15 dní po doručení oznámenia krajského školského úradu podľa odseku 7 rozpisuje finančné prostriedky na kalendárny rok pre jednotlivé školy vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti“.

Čerpanie výdavkov

Pri kontrole čerpania výdavkov v kontrolovaných rokoch bolo zistené nesprávne účtovanie o poskytnutých kapitálových a prevádzkových preddavkoch.

Obec 28.09.2007 uhradila zálohovú faktúru v sume 36 366,40 Sk ako zálohu na dodávku nádrže BBK 50, ktorú zaúčtovala na účet 042 – Obstaranie dlhodobého hmotného majetku, čím postupovala **v rozpore s ustanovením § 25 ods. 4 Opatrenia MF SR č. 24501/2003-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania ...** (ďalej len „Opatrenie MF SR č. 24501/2003-92“), podľa ktorého „Na účtoch účtovej skupiny 05 – Poskytnuté preddavky na dlhodobý nehmotný majetok a dlhodobý hmotný majetok sa účtujú dlhodobé aj krátkodobé preddavky“ a zároveň **porušila ustanovenie § 4 ods. 2 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov** (ďalej len „zákon o účtovníctve“), podľa ktorého „Podrobnosti o rámcových účtových osnovách pre jednotlivé skupiny účtovných jednotiek účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva, dni uskutočnenia účtovného prípadu, postupoch účtovania... ..ustanoví Ministerstvo financií Slovenskej republiky opatrením. Opatrenie vyhlasuje ministerstvo oznámením o jeho vydaní v Zbierke zákonov Slovenskej republiky a účtovná jednotka je povinná ho dodržiavať“.

Pri čerpaní bežných výdavkov v roku 2007 bolo zistené, že kontrolovaný subjekt pri účtovaní o poskytnutých bežných preddavkoch v šiestich prípadoch v celkovej sume 9 499,00 Sk nedodrжал postupy účtovania.

Obec nesprávnym zaúčtovaním vyššie uvedených bežných preddavkov **postupovala v rozpore s**

ustanovením § 46 ods. 4 Opatrenia MF SR č. 24501/2003-92, podľa ktorého „*Na účte 314 – Poskytnuté prevádzkové preddavky sa účtujú poskytnuté preddavky dodávateľom pred splnením zmluvy zo strany dodávateľa*“ a zároveň **porušila ustanovenie § 4 ods. 2 zákona o účtovníctve**.

V roku 2008 nedodržanie postupov účtovania bolo zistené pri poskytnutých bežných preddavkoch v piatich prípadoch v sume 11 713,00 Sk (370,87 eur), na základe čoho kontrolovaný subjekt **postupoval v rozpore s ustanovením § 43 ods. 4 Opatrenia MF SR č. MF 16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania ...**, podľa ktorého „*Na účte 314 – Poskytnuté prevádzkové preddavky sa účtujú poskytnuté preddavky dodávateľom pred splnením zmluvy zo strany dodávateľa*“ a zároveň **porušil ustanovenie § 4 ods. 2 zákona o účtovníctve**.

Prechod na novú metodiku účtovania

Pri prechode na vedenie účtovníctva od 01.01.2008 podľa opatrenia MF SR z 08.08.2007, č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky, neboli zistené nedostatky.

Inventarizácia

V zápise o priebehu a výsledkoch inventarizácie neboli uvedené výsledky vyplývajúce z porovnania skutočného stavu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov s účtovným stavom, na základe čoho došlo k **porušeniu ustanovenia § 30 ods. 3 písm. b) zákona o účtovníctve**, podľa ktorého „*Stav majetku, záväzkov, rozdielu majetku a záväzkov v inventúrnych súpisoch sa porovnáva so stavom majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov v účtovníctve a výsledky porovnania sa uvedú v inventarizačnom zápise. Inventarizačný zápis je účtovný záznam, ktorým sa preukazuje vecná správnosť účtovníctva a ktorý musí obsahovať: výsledky vyplývajúce z porovnania skutočného stavu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov s účtovným stavom*“ a tým, že nevykonal inventarizáciu podľa ustanovení § 29 a 30 **porušil ustanovenie § 6 ods. 3 zákona o účtovníctve**, podľa ktorého „*Účtovná jednotka je povinná inventarizovať majetok, záväzky a rozdiel majetku a záväzkov podľa § 29 a 30*“.

Náležitosti účtovnej závierky

Účtovná závierka za obce za rok 2007 zo dňa 21.01.2008 neobsahovala podpisový záznam osoby zodpovednej za jej zostavenie a osoby zodpovednej za vedenie účtovníctva, čím došlo k **porušeniu ustanovenia § 17 ods. 2, písm. f) zákona o účtovníctve**, podľa ktorého „*Účtovná závierka obsahuje tieto všeobecné náležitosti: f) podpisový záznam štatutárneho orgánu alebo člena štatutárneho orgánu účtovnej jednotky alebo podpisový záznam fyzickej osoby, ďalej podpisový záznam osoby zodpovednej za jej zostavenie a osoby zodpovednej za vedenie účtovníctva*“.

Overenie účtovnej závierky

Obec mala za rok 2007 overenú účtovnú závierku a podľa správy nezávislého audítora zo 04.04.2008 „*Účtovná závierka vyjadruje objektívne vo všetkých významných súvislostiach finančnú situáciu obce Drienov k 31.12.2007 a výsledky jej hospodárenia za rok končiaci k danému dátumu v súlade so zákonom o účtovníctve*“.

Závěrečný účet obce

Závěrečný účet obce Drienov obsahoval predpísané náležitosti podľa § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a pred jeho schválením bol v súlade s § 9 zákona o obecnom zriadení zverejnený na obecnej tabuli.

Výsledkom hospodárenia obce v roku 2007 bol prebytok v sume 2 078 tis. Sk, ktorý bol na základe uznesenia OZ z 25.04.2008 prevedený do rezervného fondu.

Nesprávnou citáciou schválenia záverečného účtu obce, uvedenou v uznesení OZ, kontrolovaný subjekt porušil ustanovenie § 16 ods. 10 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého „*prerokovanie záverečného účtu obce sa uzatvára jedným z týchto výrokov:*

- a) *celoročné hospodárenie sa schvaľuje bez výhrad,*
- b) *celoročné hospodárenie sa schvaľuje s výhradami“.*

Účinnosť vnútorného kontrolného systému

Obec v súlade s ustanovením § 18 zákona o obecnom zriadení mala v kontrolovanom období zriadenú funkciu hlavného kontrolóra. Postavenie a povinnosti hlavného kontrolóra obce Drienov boli upravené v § 18 Štatútu obce Drienov z 27.02.1996.

V kontrolovanom období neboli hlavným kontrolórom vypracované a kontrolovanému subjektu predložené plány kontrolnej činnosti na prerokovanie v obecnom zastupiteľstve. Rovnako neboli za sledované obdobie vypracované žiadne odborné stanoviská k návrhu rozpočtu a k návrhu záverečného účtu a správy z kontrolnej činnosti ako to vyplýva z vyššie citovaného zákona.

Tým, že hlavný kontrolór kontrolovaného subjektu nevyhotovil žiadny písomný záznam o svojej činnosti a vykonaných kontrolách, **konal v rozpore s ustanovením § 18f ods. 1 písm. b) až e) zákona o obecnom zriadení**, podľa ktorého „*hlavný kontrolór*

b) predkladá obecnému zastupiteľstvu raz za šesť mesiacov návrh plánu kontrolnej činnosti, ktorý musí byť najneskôr 15 dní pred prerokovaním v zastupiteľstve zverejnený spôsobom v obci obvyklým,

c) vypracúva odborné stanoviská k návrhu rozpočtu obce a k návrhu záverečného účtu obce pred jeho schválením v obecnom zastupiteľstve,

d) predkladá správu o výsledkoch kontroly priamo obecnému zastupiteľstvu na jeho najbližšom zasadnutí,

e) predkladá obecnému zastupiteľstvu najmenej raz ročne správu o kontrolnej činnosti, a to do 60 dní po uplynutí kalendárneho roku,...“ .

Vzhľadom na nedostatky zistené kontrolnou skupinou, vnútorný kontrolný systém kontrolovaného subjektu, aj napriek zriadeniu funkcie hlavného kontrolóra, vykazoval v sledovanom období rezervy, a to najmä v oblasti dodržiavania zavedených kontrolných postupov, ich uplatňovania a následnej využiteľnosti výsledkov kontrolnej činnosti.

3. Záver

Vykonanou kontrolou boli zistené nedostatky v oblasti zriaďovacej listiny, ktoré v kontrolovanom období neboli v súlade s platnou legislatívou roku 2007 a 2008. Nedostatky boli zistené aj pri zostavovaní rozpočtu, keď zostatok finančných prostriedkov z predchádzajúceho roka obec rozpočtovala v bežnom rozpočte roku 2007 a nie vo finančných operáciách, o vykonaných rozpočtových opatreniach nebola vedená operatívna evidencia, obec nevykonávala rozpis rozpočtu na rozpočtovú organizáciu vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti. Bolo zistené nesprávne účtovanie o poskytnutých kapitálových a bežných preddavkoch, účtovná závierka neobsahovala predpísané náležitosti. Pri vykonaných inventúrach nebol porovnaný účtovný stav majetku so skutočným stavom zisteným pri inventúre. Nedostatky boli zistené aj v činnosti hlavného kontrolóra, ktorý nevyhotovil stanoviská k rozpočtu obce, k záverečnému účtu, nevyhotovoval plány kontrolnej činnosti a nevyhotovil žiadny písomný záznam o svojej činnosti.

Na základe výsledkov kontroly obec Drienov prijala deväť opatrení na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov, plnenie ktorých bude NKÚ SR sledovať.

[1] * konverzný kurz 1 euro = 30,1260 Sk